

Vize a mise knihovny

Lenka Málková

Vše pro nás, vedoucí pracovníky Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové, začalo kurzem komunikace a asertivity. Paní lektorka se nás zeptala, jakou vizi má naše knihovna. Někteří hbitě odpověděli, že to je přece jasné, ale nedokázali ze sebe dostat nic konkrétního. Jiní rovnou přiznali, že žádnou vizi nemáme, ale že by bylo dobré nějakou mít. A tak vznikla pracovní skupina, jejímž hlavním úkolem bylo vizi vytvořit.

Na první schůzce pracovní skupiny se ukázalo, že představy jednotlivých členů se, pokud jde o vizi, diametrálně rozcházejí. Rozumí se vizí mnohastránkový dokument s rozepsanými cíli do příštích let? Je to něco jako koncepce? Nebo snad stručné (rozuměj několikastrovné) vyjádření našeho směřování? K vyjasnění terminologie bylo třeba hledat v literatuře a na internetu.

Vize a mise jsou termíny pocházející z oblasti strategického plánování. Obvykle jde o stručný interní dokument popisující poslání a hlavní cíle firmy. Při jakémkoliv rozhodování lze s definicí mise a vize porovnat zvažované varianty, což vedení firmy i řadovým zaměstnancům pomáhá udržet vytyčený směr. Znalost mise a vize mezi zaměstnanci také zvyšuje motivaci, neboť vytváří pocit spoluodpovědnosti.

Mise odpovídá na následující otázky: Kdo jsme? Co děláme? Proč to děláme? Pro koho tu jsme? V čem jsme dobří a proč? Kdo nebo co za námi stojí? Říká tedy, jací jsme nyní, jaké jsou naše základní hodnoty. Na rozdíl od vize se mise soustředí na přítomnost.

Vize udává směr, kterým se firma ubírá. Popisuje vzdálenější budoucnost, obvykle v řádu 2-5 let. Říká, čeho bychom chtěli časem dosáhnout.

Formulace mise i vize by měla být:

- **přesná**, aby jasně vyjadřovala pozici i záměry společnosti;
- přítom však dostatečně **obecná**, aby určovala dlouhodobý směr a nemusela se každou chvíli měnit;
- **stručná**, obvykle se doporučuje rozsah 150-250 znaků;
- **pozitivně laděná**, aby pomáhala zlepšovat motivaci zaměstnanců i potenciálních zákazníků.

Průzkum webu dopadl pro knihovny v ČR neslavně. Zatímco spousta firem má na čelním místě svých webových stránek misi i vizi vystavenu, knihoven se to jakoby netýká. Poněkud jiný výsledek přináší hledání na stránkách zahraničních knihoven. V anglicky mluvících zemích je definování vize i mise zcela běžné a těžko najdete knihovnu, na jejichž webových stránkách chybí.

Vraťme se nyní zpět do SVK HK na další schůzky pracovní skupiny. Už víme, co přesně má být výsledkem našeho snažení. Ale jak k tomu dospět, aby to mělo nějaký smysl? Rozhodli jsme se jít na to zešíroka. Vyslovit podstatné otázky, které se týkají budoucnosti jednotlivých odborů/oddělení v horizontu 3 let a pokusit se najít na ně takovou odpověď, na které se všichni zúčastnění shodnou. Tím získáme hlavní cíle pro léta 2010-2012 a na jejich základě, jakoby na vrcholu pyramidy, vytvoříme naši vizi.

Schůzek pracovní skupiny bylo zapotřebí několik, neboť otázek nebylo málo, každá vyvolala řadu souvislostí a dospět v desetičlenné skupině ke konsenzu také není jednoduché. Zda byla naše snaha korunována úspěchem, posuďte sami:

Vize:

Chceme být příjemnou zastávkou na cestě za poznáním a OBOHACOVAT ŽIVOTY LIDÍ POSKYTOVÁNÍM INFORMACÍ,

VZDĚLÁNÍ, ZÁŽITKŮ A INSPIRACE.

Mise:

- Jsme veřejná univerzální knihovna.
- Svými službami a knihovními fondy zaručujeme právo všech občanů na informace a zajišťujeme jim rovný a neomezený přístup k těmto informacím.
- Jsme součástí systému knihoven a poskytujeme poradenské a informační služby knihovnám Královéhradeckého kraje.
- Pořádáme vzdělávací a kulturní akce pro veřejnost.

Naše cíle do roku 2012:

- Budeme zkvalitňovat a rozvíjet služby pro veřejnost, pružně reagovat na měnící se potřeby uživatelů a zavádět nové technologie.
- Zpřístupníme naše zdroje informací široké veřejnosti. Registraci uživatele budeme požadovat jen tehdy, je-li to pro poskytnutí služby nezbytně nutné. Usnadníme přístup studentům akceptováním studentských karet ISIC místo čtenářských průkazů. Nabídneme přístup k internetu v prostoru celé budovy.
- Urychlíme vyhledání dokumentů ve skladech a jejich dodání k výpůjčnímu pultu.
- Vytvoříme uživatelsky přívětivé a jednotné rozhraní pro přístup k různým informačním zdrojům knihovny včetně on-line katalogu.
- Prostřednictvím on-line katalogu zpřístupníme veškeré dokumenty knihovny. Při tvorbě záznamů pro on-line katalog budeme hledat optimální rovnováhu mezi uživatelskými potřebami a pravidly pro zpracování dokumentů.
- Narůstající počet digitálních a digitalizovaných dokumentů budeme řešit budováním digitální knihovny.
- Budeme zkvalitňovat nabídku kulturních a vzdělávacích pořadů pro veřejnost a účinně je propagovat.
- Budeme spolupracovat s organizacemi zastupujícími specifické skupiny obyvatelstva.
- Informační a poradenské služby pro knihovny regionu budeme poskytovat s maximálním využitím moderních technologií.

Co říci na závěr? Dobrá vize musí vyvolávat u vedení knihovny i zaměstnanců pocit spoluvlastnictví, všeobecné vzájemné shody a zaujetí. Musí vést ke vzniku silného zájmu lidí o účel a smysl činnosti knihovny, tzn. musí být sdílená. Dobrá sdílená vize vyžaduje, aby každý pochopil a přijal svoji roli při její realizaci. Dobrá vize by měla v zaměstnancích vyvolávat představu obrovských možností knihovny, inspirovat je k neustálému zvyšování „laťky“ a dosahování lepších a lepších výsledků. Před námi je náročný, ale velmi důležitý úkol: uvést naši vizi do života a postarat se, aby byla sdílená a inspirující.

Použitá literatura:

(-pn-). Vize sdílená a inspirující. *Moderní řízení*. 1996, č. 3, s. 9-10. ISSN 0026-8720.

ŠTRÁFELDA, Jan. *Jan Štráfelda : konzultace, analýzy a plánování v internet marketingu* [online]. 6. 6. 2009 [cit. 2010-05-21]. Mise a vize při tvorbě webu. Dostupné z WWW: <http://www.strafelda.cz/mise-a-vize/?fb_xd_fragment>.